

PETRE BIELTZ – O ILUSTRARE A „POLIVALENȚEI” LOGICII

I. Monografii:

a. de autor:

Petre Bieltz, *Principiul dualității în logica formală*, București, Editura Științifică (Logos), 1974, 198 p.

Cuprins: Introducere; I. Dualitatea în logica standard; II. Încercare pentru o matrice a operatorului [de dualizare]; III. Teoremele dualității; IV. Principiul dualității și logica formală; V. Considerații finale.

Lucrarea are la bază teza de doctorat; conducător științific: Acad. Prof. Athanase Joja. Un rezumat al tezei – cu același titlu - a apărut la Centrul de multiplicare al Universității din București, în 1972 (23 p.).

Petre Bieltz, *Elemente de logică teoretică și aplicată*, București, Editura Pan Publishing House, 1996, 220 p.

Cuprins: I. Introducere; II. Logica bivalentă a propozițiilor; III. Metoda formelor normale; IV. Sistemul axiomatic al logicii bivalente a propozițiilor; V. Sistemele axiomatiche pur-implicaționale; VI. Sisteme axiomatiche cu constante propoziționale și variabile functoriale; VII. Propoziții complexe; VIII. Axiomatica logicii predicatelor; IX. Deducția naturală în logica predicatelor; X. Logica claselor – extensiune a logicii predicatelor; XI. Logica relațiilor – extensiune a logicii predicatelor; XII: Logici polivalente; XIII. Bazele logice ale deciziei sociale; XIV. Elemente pentru o logică a puterii.

Petre Bieltz, *Bazele gândirii critice*, București, Editura Academiei Române, 2012, 335 p.

Cuprins: I. Elemente introductive; II. Logica și psihologia raționării; III. Gândirea critică și analiza limbajului; IV. Termen – noțiune – model mental – cuvânt; V. Sistemizarea informațiilor; VI. Gândirea critică despre argumentele deductive cu propoziții categorice; VII. Raționamente deductive cu propoziții compuse; VIII. Raționamentele inductive; IX. Erori formale și informale.

b. în colaborare:

Petre Bieltz, T. Paraschiv, *Logică, informatică și calculatoare*, vol. 1, [pref. Mircea Martin (Kansas University, USA)], București, Editura „Pan Publishing House”, 1996, 283 p.

Cercetări filosofico-psihologice, anul V, nr. 2, p. 167–173, București, 2013

Cuprins: Elemente de logică informatică; 1. Noțiuni generale despre calculatoare și sisteme de operare; 2. Sistemul de operare MS-DOS. Structură, încărcare, facilități; 3. Interfața Norton Commander (NC); 4. Sistemul de fișiere; Comenzile sistemului de operare MS-DOS; 5. Mediul Windows; 6. Aplicațiile sistemului Windows; 7. File manager (Gestionarul de fișiere); 8. Aplicația WRITE; 9. Word for Windows; 10. Mediul Turbo Pascal; 11. Aplicații.

Petre Bieltz, T. Paraschiv, *Modelarea sistemelor complexe*, București, Editura „A & C International”, 1996, 141 p. *

Petre Bieltz, Dumitru Gheorghiu, *Logică juridică*, București, Editura Pro Transilvania, 1998, 529 p.

Cuprins: Cuvânt înainte; 1. Noțiuni introductive; 2. Analiza limbajului; 3. Termeni și noțiuni; 4. Definiția și clasificarea; 5. Propoziții interogative; 6. Logica normelor juridice; 7. Exigențe logice privind sistemele de norme juridice și discursul juridic; 8. Logică formală elementară: I. Logică propozițională, II. Silogistica, III. Elemente de logica predicatelor.

Petre Bieltz a elaborat exercițiile de la capitolul *Termeni și noțiuni*, capitolele *Analiza limbajului*, *Propoziții interogative*, *Logica normelor juridice* și, împreună cu Dumitru Gheorghiu, capitolul *Noțiuni introductive*.

II. Cursuri universitare, manuale, ghiduri:

Petre Bieltz, *Prelegeri de logică: Logica – caracterizare generală, Concepte și metode fundamentale, Discipline logice*, Fascicola I, Centrul de multiplicare al Universității din București, 1973, 40 p.

Cursul este destinat studenților de la Facultatea de Filosofie, secția filosofie anul I curs de zi și fără frecvență și secția pedagogie anul I curs de zi.

Petre Bieltz, *Prelegeri de logică – exerciții*, Partea I, Centrul de multiplicare al Universității din București, 1975, 62 p.

Culegerea este destinată studenților anului I curs de zi și fără frecvență pentru toate secțiile Facultății de Filosofie.

Petre Bieltz, *Logica*, București, [Universitatea Româno-Americană], 1991, 62 p. (text dactilografiat și multiplicat)

Cuprinde, după o scurtă incursiune în istoria logicii, o expunere a conceptelor fundamentale ale logicii și o inițiere în analiza logică a limbajului. Este destinat în mod special pregătirii juriștilor. Conținutul este regăsit, parțial sau revăzut și amplificat, în lucrările: *Elemente de logică teoretică și aplicată* (1996), *Logică juridică* (1998) și *Bazele gândirii critice* (2012).

Cursul a fost tipărit, tot la Universitatea Româno-Americană, în anul 1992 (64 p.). Varianta dactilografiată a fost multiplicată și la Institutul de Drept și Relații Internaționale „Nicolae Titulescu” din București, în anul 1992, sub două titluri: *Logica* și *Logica juridică – partea I*.

* Au fost notate cu * lucrările la care autorul bibliografiei nu a avut acces.

[Petre Bieltz, Anghelina Istrate], *Logica – manual pentru clasa a X-a – pentru liceele pedagogice*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1983, 184 p.

Cuprinsul: 1. Noțiuni introductive; 2. Principiile logice; 3. Noțiunea – forma logică fundamentală; 4. Definiția și clasificarea; 5. Propozițiile; 6. Propozițiile categorice; 7. Inferențe deductive imediate cu propoziții categorice; 8. Silogismul; 9. Propoziții compuse; 10. Inferențe deductive cu propoziții compuse; 11. Propoziții modale; 12. Propoziții complexe; 13. Logica claselor; 14. Logica relațiilor; 15. Inferențe inductive. Fiecare capitol cuprinde la final un grupaj de *Exerciții și probleme*.

Manualul a fost reeditat, în aceeași formă, la aceeași editură, în anii 1986, 1988. Capitolele 3 – 15, (fotocopiate, precedate de două pagini dactilografiate: „Bazele logicii juridice”), au apărut în anul 1991, sub titlul *Curs de logică*, având ca unic autor pe Petre Bieltz, la Institutul de Drept și Relații Internaționale „Nicolae Titulescu”.

În anul 1990, lucrarea a fost reeditată, tot la Editura Didactică și Pedagogică, în altă formă, cuprinzând doar 11 capitole (1 – 4, 6 – 10, 12 și 15), fiind destinată ca manual pentru clasa a X-a (158 p.). Textul e precedat de un „Argument” prilejuit de „revenirea la predarea logicii în liceu”.

În anul 1991, manualul apare cu același cuprins, aspect grafic ușor modificat, o altă paginatie (127 p.), având ca unic autor pe Petre Bieltz și destinat pentru clasa a X-a licee și clasa a XI-a, școli normale. Ediția din anul 1992, cuprinde la final un capitol cu „Soluții și indicații de rezolvare” la exerciții și probleme.

Începând cu ediția din anul 1993 a manualului se renunță la „Argument”-ul inițial, primele două capitole sunt comasate într-unul singur, sub titlul „Noțiuni introductive” și este adăugat un nou capitol – „Sofisme” – elaborat de Mircea Dumitru. Sub această formă este reeditat în anii 1994 și 1995.

Începând cu anul 1996, manualul are pe copertă ca autori pe Petre Bieltz și Dumitru Gheorghiu. Singura modificare notabilă este reformularea capitolului „Propoziții compuse” care include și problematica din capitolul „Inferențe deductive cu propoziții compuse”, care nu mai apare distinct. Manualul cuprinde în continuare capitolul „Sofisme” elaborat de Mircea Dumitru. Sub această formă este reeditat în anii 1998 și 1999.

Manualul a fost tradus în limba maghiară (1996) și germană (1997).

Petre Bieltz, Dumitru Gheorghiu, *Logică și argumentare: manual pentru clasa a IX-a*, București, Editura Teora (Educațional), 1999.

Cuprins: 1. Argumentare, argument, logică; 2. Componentele argumentelor; 3. Definiția și clasificarea; 4. Evaluarea argumentelor; 5. Practica argumentării.

Petre Bieltz, Mircea Dumitru, *Logică și argumentare: manual pentru clasa a 9-a*, București, Editura ALL Educațional, 1999.

Cuprins: 1. Introducere: De ce studiem logica?; 2. Argumentele; 3. Cu ce fel de propoziții argumentăm?; 4. Evaluarea premiselor; 5. Din nou despre argumente; 6. Propoziții compuse; 7. Contraargumentele; 8. Propoziții generale; 9. Definiția; 10. Silogismul; 11. Argumente inductive; 12. Sofisme.

Petre Bieltz, Mircea Dumitru, Gheorghe Clitan, Marius Dobre, ș.a., *Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic*, București, Institutul Național al Magistraturii, 2010 [accesibil pe Internet].

III. Studii și articole în volume:

P. Bieltz, *The principle of duality in formal logic*, în: *Proceedings of the IV-th International Congress for Logic, Methodology and Philosophy of Sciences*, București, 1971.*

Un rezumat al lucrării se găsește în: *IVth International Congress for Logic, Methodology and Philosophy of Science: 29 VIII – 4 IX 1971: abstracts*, Bucharest, Centre of Information and Documentation in Social and Political Sciences, [1971], pp. 98-99.

P. Bieltz, *Logici polivalente*, în: P. Botezatu, T. Dima, P. Bieltz, S. Vieru, Gh. Enescu, *Direcții în logica contemporană*, București, Editura Științifică (Logos), 1974, pp. 97-138.

Petre Bieltz, *Probabilitate și polivalență*, în: *Epistemologia și analiza logică a limbajului științei: rezultate – perspective – limite*, coord. Mircea Flonta, București, Editura Politică (Materialismul dialectic și științele moderne, vol. XVI), 1975, pp. 73-96.

Petre Bieltz, *Asupra controverselor terțului exclus*, în: *Probleme de logică*, vol. VII, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1977, pp. 169-182.

Petre Bieltz, *Logica alegerii și decizia socială*, în: *Probleme de logică*, vol. VIII, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1981, pp. 217-239.

Petre I. Bieltz (P. I. B.), *În ce măsură pot fi consecvente argumentele referitoare la existența lui Dumnezeu? și Ce se poate spune despre atributul divinității de a fi atotcunoscătoare?*, în: *Întrebări și răspunsuri la probleme de educație ateistă a tineretului*, vol. III, București, Editura Politică, 1982, pp. 111-115, respectiv 115-118.

Petre Bieltz, *Rationality and morality*, în: *Works of the First International Conference of APLR*, București, Editura APLR, 1993.*

Petre Bieltz, *The mentalities reconstruction from the standpoint of logical and psychological education*, în: *Proceedings of the II-nd International Conference of APLR*, București, Editura APLR, 1994.*

Petre Bieltz and Mihai Dan Bîrliba, *Some remarks concerning the principle of excluded middle*, în: *Rumänische Beiträge zur modernen Deutung der Aristotelischen Logik*, Hrsg. von Niels Offenberger und Alexandru Surdu, Hildesheim – Zürich - New York, Georg Olms Verlag (Zur modernen Deutung der Aristotelischen Logik, Band IX), 2004, pp. 283-293.

IV. Studii și articole în reviste de specialitate:

R. Stoichiță, G. Öffenberger, P. Bieltz, *Cu privire la unele proprietăți ale operatorilor logici în calculul propozițional*, în „Cercetări filosofice”, anul X, nr. 2, 1963, pp. 349-368.

Radu Stoichiță și Petre Bieltz, *Douăzeci de ani de dezvoltare a logicii în țara noastră*, în „Revista de filosofie”, tomul XI, nr. 4, 1964, pp. 521-527.

P. Bieltz, *Esențial, neesențial, accidental*, în „Gazeta Învățământului”, anul XVII, nr. 802, 1965, pp. 1-6.

Iuliu Petre, Ion Ciocan, *Logica expunerii*, în „Gazeta Învățământului”, anul XVII, nr. 803, 1965, pp. 4-5.

Sunt indicii care ne fac să credem că „Iuliu Petre” este, în acest caz, un pseudonim al lui Petre I[uliu] Bieltz.

Radu Stoichiță et Petre Bieltz, *Les principes de la pensée dans le calcul des propositions AN, CN*, în „Analele Universității din București. Seria Acta Logica”, anul VII-VIII, nr. 7-8, 1964-1965, pp. 189-192.

Petre Bieltz, *The logical square of duality*, în „Analele Universității din București. Seria Acta Logica”, anul XI, nr. 11, 1968, pp. 141-149.

Petre Bieltz, *La logique mathématique*, în „Revue Roumaine des Sciences Sociales. Série de Philosophie et Logique”, tome XIII, no. 3, 1969, pp. 289-293.

Petre Bieltz and Mihai Dan Bîrliba, *Some remarks concerning the principle of excluded middle*, în „Analele Universității din București. Seria Acta Logica”, anul XIII, nr. 13, 1970, pp. 39-47.

Petre Bieltz și Dan Mihai Bîrliba, *Logica în perspectiva Caietelor filosofice ale lui V. I. Lenin*, în „Revista de filosofie”, tomul XXI, nr. 1, 1974, pp. 93-98.

Petre Bieltz, *Some remarks regarding the principle of duality in formal logic*, în „Revue Roumaine des Sciences Sociales. Série de Philosophie et Logique”, tome XIX, no. 1, 1975, pp. 63-75.

Petre Bieltz, *Excluded middle and many-valued logics*, în „Revue Roumaine des Sciences Sociales. Série de Philosophie et Logique”, tome XX, no. 2, 1976, pp. 181-189.

Petre Bieltz, *Logical foundation of social decision*, în „Revue Roumaine des Sciences Sociales. Série de Philosophie et Logique”, tome XXI, no. 3, 1977, pp. 265-73.

Petre Bieltz, *Proprietăți generale ale sistemului axiomatic*, în „Analele Universității din București. Filosofie”, anul XXVII, 1978, pp. 81-98.

Petre Bieltz, *Was W. Ockham the founder of a three-valued logic?*, în „Revue Roumaine des Sciences Sociales. Série de Philosophie et Logique”, tome XXIII, no. 3-4, 1979, pp. 449-460.

Petre Bieltz, *A fost W. Ockham fondatorul unei logici trivalente?*, în „Revista de filosofie”, tomul XXVII, nr. 3, 1980, pp. 327-333.

Petre Bieltz, *Sisteme axiomatice pur-implicaționale*, în „Analele Universității din București. Filosofie”, anul XXXVII, 1988, pp. 46-55.

Petre Bieltz, *Sisteme axiomatice cu constante propoziționale și variabile functoriale*, în „Analele Universității din București. Filosofie”, anul XXXIX, 1990, pp. 70-89.

Petre Bieltz, *Cu privire la predarea logicii în liceu*, în „Revista de pedagogie”, anul XXXIX (serie nouă), nr. 3, 1990, pp. 27-30.

Petre Bieltz, *Premise întru corecta delimitare a locului și rolului logicii în învățământ (I)*, în „Tribuna Învățământului”, anul I, nr. 25, 1990, p. 5; (II), anul I, nr. 26, pp. 4, 8; (III), anul I, nr. 27, p. 5; (IV), anul I, nr. 28, p. 5; (V), anul I, nr. 29, p. 3; (VI), anul I, nr. 30, p. 5; (VII), anul I, nr. 35, p. 5.

Petre Bieltz, *Deduția naturală în logica predicatelor*, în „Analele Universității din București. Filosofie”, anul XL, 1991, pp. 79-89.

Petre Bieltz, *Logică și etică*, în „Revista Psyche”, nr. 1, 1995. *

Petre Bieltz, *Analiza logică a relațiilor de putere*, în „Revista de filosofie”, tomul XLVI, nr. 1-2, 1999, pp. 3-15.

Petre Bieltz, *Logică și psihologie*, în „Analele Universității Titu Maiorescu. Seria Psihologie”, anul I, 2003, pp. 21-28.

Petre Bieltz, *Despre gândirea critică*, în „Revista de filosofie”, tomul LX, nr. 4, 2013, pp. 419-426.

V. Terminologie și articole de dicționar:

[P. Bieltz], *Indice terminologic al Organonului*, în: Aristotel, *Organon*, vol. IV: *Topica, Respingerile sofistice*, București, Editura Științifică, 1963, pp. 379-398.

Am menționat această contribuție după o mărturie a autorului.

Petre Bieltz a elaborat toți termenii de logică și articolele despre logicienii români și străini din:

Dicționar enciclopedic român, vol. IV: Q – Z, București, Editura Politică, 1966;
Mic dicționar enciclopedic, Editura Științifică și Enciclopedică, 1972. [Reed.: 1978, 1986];

Mic dicționar filozofic, București, Editura Politică, 1969. [Ed. a 2-a: 1973];
Dicționar de filozofie, București, Editura Politică, 1978.

VI. Opinii despre cărți și recenzii:

Petre Bieltz, *Logos și Ethos: ordinea gândurilor și împlinirea țelurilor umanului*, în „Revista de filosofie”, tomul XV, nr. 6, 1968, pp. 757-761. [Despre: Athanase Joja, *Logos și ethos*, București, Editura Politică (Biblioteca de filozofie și sociologie), 1967].

P. Bieltz, [G. Hasenjaeger, *Introduction to the Basic Concepts and Problems of Modern Logic*, D. Reidel Publishing Company/ Dordrecht-Holland, 1972, pp. 180], în „Analele Universității București. Filosofie-Istorie-Drept”, anul XXIII, 1974, pp. 67-68.

P. Bieltz, *Logica – instrument indispensabil al cunoașterii și acțiunii*, în „Revista de filosofie”, tomul XXXVIII, nr. 4, 1981, pp. 471-477. [Despre: Gh. Enescu, *Fundamentele gândirii logice*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980, 320 p.].

Petre Bieltz, *Două cărți remarcabile de filosofia matematicii*, în „Revista de filosofie”, tomul XLV, nr. 5, 1998, pp. 621-624. [Despre: Marin Țurlea, *Existență și adevăr în matematică*, Editura Universității din București, 1996 și: Marin Țurlea, *L. Wittgenstein, anti-filosof al matematicii?*, Editura Universității din București, 1996].

Petre Bieltz, [Marius Dobre, *Certitudinile unui sceptic – Emil Cioran*, Editura Trei, București, 2008, 142 p], în „Revista de filosofie”, tomul LVI, nr. 5-6, 2009, pp. 712-714.

Titus Lates